

DE REVITALISATIE ONTHULD

NYNKE KOORNSTRA

In de vorige editie van het Groninger Museummagazine werden de artistieke bijdragen van Studio Job, Hayon Studio en Studio Maarten Baas aan de revitalisatie al geïntroduceerd. De bouw van een nieuwe ontvangstruimte en een modern informatiecentrum en de restyling van het restaurant vormen dan ook de zichtbare kern van de revitalisatie. Maar er voltrokken zich tijdens de ingrijpende verbouwing ook werkzaamheden die voor de bezoeker niet direct zichtbaar zijn en toch een grote bijdrage leverden aan de versterking van het Groninger Museum.

INNERLIJK

In april ging de revitalisatie van start. Een ploeg werknemers van het Groninger Museum heeft, direct na afloop van onder andere de tentoonstelling Bernhard Wilhelm & Jutta Kraus, drie weken lang gewerkt om alle kunstwerken uit het museum naar de bruikleengevers en het buitendepot in Hoogkerk te vervoeren. Daarna heeft de hoofdaannemer, Bouwgroep Dijkstra Draisma, zijn intrek genomen in het auditorium van het museum om vanuit die positie de uitvoering van de werkzaamheden te leiden. De maand mei werd besteed aan het amoveren van een groot deel van de betonvloeren en de plafonds. De vloeren moesten vanwege de vochtproblematiek in het verleden worden verwijderd en zijn voorzien van een nieuwe bewapening en vloerverwarming. Er werd leidingwerk aangebracht, geschilderd, beton gestort, sanitair opgehangen en verlichting gerestaureerd. Ten behoeve van het gebruik van audiovisuele middelen werd ook de IT-infrastructuur verbeterd.

UITERLIJK

Terwijl er aan de binnenkant van het museum druk werd gewerkt aan de afronding van het installatietechnische deel van de verbouwing ging er aan het exterieur een ander intensief project van start: de renovatie van de gouden toren. De goudkleurige laminaatplaten op de toren werden zorgvuldig verwijderd, gereinigd en opnieuw bespoten met gouden verf. Door deze verbeteringen heeft de toren zijn glanzende uitstraling van vijftien jaar geleden heroverd. Ook het Mendinipaviljoen werd uitwendig in het nieuw gestoken. De circa 900 laminaatplaten met het door Alessandro Mendini ontworpen Proustmotief hadden na vijftien jaar blootstelling aan zonlicht de scherpte van hun oorspronkelijke kleur verloren. De platen werden vervangen door keramische tegels die beter zijn opgewassen tegen de weersomstandigheden. In dit project werd ook de hangconstructie aangepast. De grootste geveltegels ter wereld zijn voorzien van een nieuw Proustmotief dat Mendini twintig jaar geleden al voor het Groninger Museum heeft ontworpen. De tegels werden geproduceerd in de ambachtelijke traditie van aardewerkfabriek Koninklijke Tichelaar in Makkum. Met de nieuwe tegels vormt de kleurrijke gevel opnieuw een onmisbaar element in de spectaculaire, postmoderne architectuur van het gebouw.

FINE-TUNING

Hoofd collectiebeheer en facilitaire zaken Caspar Martens coördineerde de werkzaamheden en zorgde ervoor dat de werkzaamheden, die begonnen met de aanpak van het Starckpaviljoen, in goede orde verliepen. "De aluminium buitenkant van het paviljoen is schoongemaakt en behandeld met een speciale coating. Ook aan de binnenkant zijn we vrijwel meteen aan de

slag gegaan. Er is bijvoorbeeld een verlichtingsrail met spots opgehangen. Voor elke tentoonstelling wordt het belichtingsplan opnieuw gemaakt. Met de nieuwe verlichtingsrail is het plan beter uitvoerbaar en wordt de belichting mooier." Met een glimmend exterieur en de nieuwe geavanceerde belichtingstechnieken heeft het paviljoen zijn status als setting voor de prachtige Oosterse porselein- en zilverkunstwerken meer dan terugverdiend. In het Ploegpaviljoen, dat vernoemd is naar het Groningse kunstenaarscollectief De Ploeg, is tijdens de revitalisering vooral de vloer aangepakt. Door het opschuren van de bestaande vloeren en de aanleg van nieuwe is het hele paviljoen nu voorzien van parketvloeren. De beroemde Mendinitrapp in de centrale hal was door slijtage een aantal mozaïektegeltjes verloren. Tijdens de revitalisering zijn de ontbrekende stukjes weer op de blikvanger bevestigd. De garderobe is verplaatst van de benedenhal naar de centrale hal en heeft een verdubbelde capaciteit gekregen. Het interieur van de nieuwe garderobe wordt bepaald door de wanden met het Proustpatroon dat voorheen op de gevel van het Mendinipaviljoen te zien was. Ook in het strakke Coop Himmelb(l)aupaviljoen vonden renovatiewerkzaamheden plaats. Het paviljoen is uitgerust met een verdeelkeuken en een toiletgroep, waardoor het paviljoen nu nog aantrekkelijker is als tentoonstellingsruimte en voor speciale gelegenheden. Verder zijn in het hele museumgebouw nieuwe trapleuningen van RVS aangebracht en zijn alle inbouwspots vervangen door LED-spots. Door deze op zowel functie als uitstraling gerichte verbouwingselementen is de taal die het museum spreekt nu nog beter afgestemd op het niveau van de toekomstige bezoeker.

MENDINI RESTAURANT

Het voormalige museumcafé is heringericht door Studio Maarten Baas. De Nederlandse designer Maarten Baas studeerde aan de Design Academy Eindhoven en is vooral bekend om zijn recalcitrante materiaalgebruik, dat een grote bijdrage heeft geleverd aan het internationale succes van het Dutch Design. Het nieuwe Mendini Restaurant is dan ook al vanwege de stijlvolle inrichting een bezoek waard. De meubels zijn gemaakt van industriële klei, met de hand ontworpen en uniek. Andere items die het nieuwe interieur bijzonder maken zijn het nieuwe kleurenpalet en de bar. Door het nieuwe interieur en de heerlijke Italiaanse en mediterrane keuken is het Mendini Restaurant een uitstekende plek om bijvoorbeeld onder het genot van een hapje en een drankje na te praten over een tentoonstelling in het Groninger Museum.

JOB LOUNGE

Minstens zo spectaculair als het Mendini Restaurant is de nieuwe Job Lounge. Deze luxe ontvangstruimte

heeft de look van een negentiende eeuwse grand hotel: de iconische interieurelementen zoals de kroonluchters aan het weelderige plafond en het rustgevende geklater van de fontein geven de lounge in eerste instantie een Titanic-achtig karakter. Maar het deftige interieur, dat ontworpen is door het Nederlandse designerduo Studio Job, is een ultieme clash tussen oud en nieuw. Studio Job speelt met tegenstellingen en heeft een gesamtkunstwerk geschapen waarin fantasie en functionaliteit versmelten in een droomlandschap dat alle museale regels van de goede smaak tart. De prachtige houten parketvloer heeft het speciaal voor deze ruimte ontworpen motief van een verwarrend labyrint en bevat lichte en donkere banen in de natuurlijke houtkleur. De nieuwsgierige bezoeker zal voor een bezoek aan Job Lounge in visueel opzicht rijkelijk beloond worden.

INFORMATIECENTRUM

Ook het nieuwe informatiecentrum, ontworpen door de Spaanse designer Jaime Hayon, is een pronkstuk. Het informatiecentrum vervangt de bibliotheek, die voorheen gevestigd was op de plek van de Job Lounge. De kekke ruimte heeft een nieuwe indeling gekregen en bevat ook een klein theater waarin bezoekers het filmprogramma bij de tentoonstellingen kunnen bekijken. Hayon heeft een spraakmakende tafel ontworpen met meerdere armen en geïntegreerde computers. Rondom de computertafel staan loungeachtige stoelen waarop bezoekers kunnen zitten om op hun gemak een tijdschrift te lezen. De meubels en de schitterende marmeren vloer zijn speciaal voor deze ruimte ontworpen. In de spiegel boven de computertafel weerkaatsen de golven in het Verbindingskanaal. Deze natuurlijke touch vormt een mooi contrast met de kunstmatige voorzieningen die het informatiecentrum te bieden heeft.

VOORBEREID

Een omvangrijk project als de revitalisering van het Groninger Museum levert soms bijzondere situaties op. De confrontatie tussen de praktische en de kunstzinnige kant van de verbouwing blijft bijvoorbeeld altijd spannend. "Tijdens de bouwvergaderingen werd Nederlands gesproken. Maar als de emoties in de communicatie met de installateurs opliepen schakelden de bouwers over in het Fries" vertelt coördinator Martens. Ook glimlacht hij bij de gedachte aan het moment waarop de speciaal voor de Job Lounge ontworpen 'tietlampen' (lampen in de vorm van hangende, pronte vrouwenborsten) geïntroduceerd werden aan de hoofdaannemer. "De reactie van de hoofdaannemer was na een ongemakkelijke stilte: dat meent u toch niet?"

Aan de eerste fase van de revitalisering houdt Martens een tevreden gevoel over. Dat komt niet in de laatste plaats door de fijne samenwerking met de aannemer. "Als museum waren we niet de gemakkelijkste partner. De ontwerpers hadden het laatste woord over de kleuren van de inrichting en we wilden alles van te voren zien. Daar kun je heel moe van worden, maar de aannemer ging op een hele leuke manier om met deze precisie." De museummedewerkers hopen met de Russische openingstentoonstelling op vele bezoekers per dag te kunnen rekenen. Dankzij de succesvolle afronding van de revitalisering is het Groninger Museum daar structureel op voorbereid.

Nynke Koornstra is medewerker communicatie en public relations

1 Een wereldwijde hit dankzij eigenzinnige serieproducten, De Volkskrant, 6 oktober 2010

2 Catalysis for Life – New Language of Dutch Art & Design, Organisation in Design, 26 oktober 2010

3 Jeroen Junte, Job Lounge voor Groninger Museum, oktober 2010

We zijn verheugd dat het door ons ontworpen museum nu met zoveel liefde en betrokkenheid van de directie en het personeel van het museum en de gemeentelijke autoriteiten wordt gerevitaliseerd. We willen graag enkele algemene opmerkingen maken en op een paar specifieke punten wijzen, in het volle vertrouwen dat daar een luisterend oor voor is. Na 15 jaar intensief gebruik moet een aantal facilitaire systemen en materialen vernieuwd of vervangen worden. Daar komt bij dat enkele interne functies moeten worden gewijzigd. Wij zijn van mening dat de functies de logica van het dagelijks ritme in het museum moeten volgen en daaraan moeten worden aangepast. We volgen de ontwikkeling van die aanpassingen momenteel op de voet. Het is duidelijk dat de technologie de laatste 15 jaar grote ontwikkelingen heeft doorgevoerd en dat het goed is om gebruik te maken van nieuwe applicaties. De twee soorten bekleding van de buitenkant (het goud van de toren en de polychrome lak met de naam 'Proust') zijn oorspronkelijk gemaakt door Abet Laminati. Met de jaren trad in toenemende mate verslechtering van het materiaal en verlies van kleur op. Wij (en misschien iedereen die erbij betrokken is, met ons) vinden dat het oorspronkelijke beeld en karakter bewaard moet blijven en tegelijkertijd van een veel duurzamere kwaliteit moet zijn. Onderzoek dat in Italië en in Nederland is uitgevoerd stelde ons in staat een mooi, zeer hard keramisch materiaal te vinden. Dezelfde zeefdrukmethode zal worden toegepast en dat zal een identiek effect geven. Wat het 'Proust' patroon betreft, hebben we de kleuren en de grootte van het patroon eem klein beetje gewijzigd om een iets lichter en bleker oppervlak te creëren, iets wat we 15 jaar geleden met de toen beschikbare technieken niet konden bereiken.

Alessandro en Francesco Mendini

Mendini
RESTAURANT

Met het openen van onze deuren in november is Groningen een nieuw restaurant rijker! Op haar oude plek is met een nieuw en spannend interieur -door Maarten Baas ontworpen en ingericht- een hotspot van Groningen open gegaan. Met dit concept kan het Mendini Restaurant een veel breder publiek bedienen dan voorheen.

Een nieuwe start, een nieuw concept, een nieuw avontuur.

Overdag is het nog steeds een geliefde plaats voor een lekkere lunch of een uitgebreide high tea. Aan het eind van de middag kunt u terecht om heerlijk te borrelen met lekkere wijnen, prachtige cocktails en diverse mediterrane borrelhappen met als logische stap een hoofdgerecht te bestellen. Uitgebreid dineren kan zes dagen per week van onze Mediterrane kaart. Met wekelijks een live muzikale ondersteuning is het Mendini Restaurant een plek bij uitstek om af te spreken en te ontmoeten.

Hoewel de natuurlijke relatie met het Groninger Museum gehandhaafd blijft, profileert het Mendini Restaurant zich nadrukkelijk los van het Groninger Museum om daarmee een lagere drempel voor een breder publiek te creëren. Natuurlijk zijn we trots op onze nieuwe logo waarin de handtekening van de grootmeester speciaal voor het restaurant is ontworpen. En trots op het interieur waarin Maarten Baas zijn bijzondere plek in het Groninger Museum heeft ingenomen.